

a mérhetetlen, kiírtott pusztaság közepén, a hajdani metropolis helyébe új főváros épül: rácot, svábot, albánt, bosnyákot, belgát telepítenek. Az új főváros, Buda, gyengén épül: alig egy pár száz lélek, alig egy pár tucat ház. Azt is kiélte a császári hadsereg, pusztította a pestis, gyéritette a háború és felperzselt a tűz. Nem volt különben Pest sem. Annai szembetűnőbb, hogy két század múltán pazar pompájú világváros bontakozik ki helyén. A könyv pontos statisztikai adattal kísér minden fejezetet, lépésről-lépésre mutatja be az élni kezdő iker-város történetét, arculatát, népesedési, társadalmi, közegészségi viszonyait, a kuruc háborúk-felkavarta légkört, kormányzati vergődéseit, gazdasági és kereskedelmi életét.

Szöcs Lajos.

VISZOTA GYULA: *A Széchenyi-híd.* Bp. 1935, Tud. Akad. kiadás, 144. l.

A Széchenyi-múzeumnak 30 éve hívatott igazgatója s naplónak tudós feldolgozója, aki eddig 4 hatalmas kötetben rendezte sajtó alá a „legnagyobb magyar” önvallomásait, — hosszas levéltári és naplókutatás után adta ki a százéves Lánchíd történetét. Előzményül felhossa, hogy korábban csak két híd volt a Dunán, egyik Regensburgnál, a másik a Iránusz-féle az Aldunán. A különféle

tervek közt, melyek Budát Pesttel össze akarták kapcsolni, Széchenyié volt a legéletképesebb, s 1826 óta foglalkozott vele. Megismerjük mind a 10 hídtervet, Zsigmond királytól II. Józsefíg, melyek műszaki tökéletlenség vagy pénztelenség, közöny miatt meghiusultak. Végre az 1832. évi „*Budapesti Hídegyesület*” (melynek nevében *először szerepel e városnév!*) tervei az országgyűlés elé kerülhettek. Széchenyi kétszer is tanulmányúton volt Angliában, a hidakat is tanulmányozván, s életének 1826—32. évi roppant termékenységi szakaszán sokat foglalkozott a hidépítés anyagi és műszaki kivételével is. Ekkor ismerkedett össze Vásárhelyi Pál mérnökkel, együtt vizsgálták az angliai hidakat s hazatérve újtukról, fáradtságot nem ismerve, szinte egyenként kellett megnyerniök a követeket az ügynek. A híd helye, anyaga, a vámpénz, stb. kérdésében napokig szónokolt a diétán, vagy négyszemközt érvelt, harcolt Széchenyi. Kivált a pesti magistratus volt nehézkes, a kisajátítás és tulajdonjog kérdésében, még küldöttséggel is tiltakoztának a királynál, de végre a felvilágosult, lelkes József nádor és Andrássy György segítségével sikerült a főrendektől négyszer vissza küldött javaslatot, a Hídtörvényt, megszavaztatni.

G. P.

Tudományos Füzetek.

Szerkeszti: Dr. György Lajos.

Az E. M. E. kiadása.

1. Rass Károly: Reményik Sándor	— — — — —	40.—
2. Párvan Bazil: A dákok Trójában	— — — — —	30.—
3. Dr. Bitay Árpád: Gyulafehérvár Erdély művelődéstörténetében	— — — — —	30.—
4. Dr. Bitay Árpád: A moldvai magyarság	— — — — —	40.—
5. Szokolay Béla: A nagybányai művésztelep	— — — — —	40.—
6. Dr. Balogh Ernő: Kvarc az Erdélyi Medence felső mediterrán gipszeiben	— — — — —	50.—
7. Dr. György Lajos: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1925. év	— — — — —	49.—
8. K. Sebestyén József: A brassai feketetemplom Mátyás-kori címei	— — — — —	50.—
9. Dr. Karácsonyi János: Új adatok és új szempontok a székelyek régi történetéhez	— — — — —	50.—
10. Dr. Gál Kelemen: Brassai küzdelmei a magyartalanságok ellen	— — — — —	40.—
11. Dr. Tavasz Sándor: Erdélyi szellemi életünk két döntő kérdése	— — — — —	60.—
12. Dr. György Lajos: Két dialógus régi magyar irodalmunkban	— — — — —	50.—
13. K. Sebestyén József: A Becse-Gergely nemzetség, az Apafi és a bethleni gróf Bethlen család címei	— — — — —	50.—
14. Dr. Ferencai Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája 1926. év	— — — — —	50.—
15. Dr. Gyórfás Elemér: A Supplex Libellus Valachorum	— — — — —	50.—
16. Rónay Elemér: Kemény János fejedelem halála és nyugóhelye	— — — — —	50.—
17. Dr. György Lajos: Egy állítólagos Pancsatantra-származék irodalmunkban	— — — — —	50.—

18. Dr. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája 1927. év	60.—
19. K. Sebestyén József: A középkori nyugati műveltség legkelteibb határai	60.—
20. Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület XVI—XIX. századi kéziratok énekeskönyvei	50.—
21. Dr. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája, 1928. év, pótlásokkal az 1919—1928. évekről	50.—
22. Dr. György Lajos: A francia hellénizmus hullámai az erdélyi magyar szellemi életben	50.—
23. Dr. Kántor Lajos: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület problémái	50.—
24. Dr. Gál Kelemen: A nemzeti nevelés román alkalmazásában	50.—
25. Dr. Tavasz Sándor: Kierkegaard személyisége és gondolkozása	50.—
26. Dr. Papp Ferenc: Gyulai Pál id. Bethlen János gr. körében	50.—
27. Dr. Csury Bálint: Néprajzi jegyzetek a moldvai magyarokról	50.—
28. Dr. Biró Vencel: Püspökjelölés az erdélyi román kath. egyházmegyében	50.—
29. Dr. Teleki Domokos gróf: A marosvásárhelyi Teleki-könyvtár története	50.—
30. Dr. Hofbauer László: A Remény című zsebkönyv története (1839—1841)	50.—
31. Dr. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája, 1929. év	50.—
32. Dr. Gyulai Farkas: A Döbrentei-pályázat és a Bánk bán	50.—
33. Dr. Rajka László: Jókai „Törökvilág Magyarországon” c. regénye	50.—
34. Dr. Temesváry János: Hét erdélyi püspök végrendelete	50.—
35. Dr. Biró Vencel: A kolozsmonostori belső jezsuita rendház és iskola Bethlen és a Rákóczy fejedelmek idejében	50.—
36. Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum Vadadi Hegedüs-kódexe	50.—
37. Dr. Kántor Lajos: Hídvégi gróf Mikó Imre szózata 1856-ban az Erdélyi Múzeum és az Erdélyi Múzeum-Egyesület megalakítása érdekében	50.—
38. Dr. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája 1930. év	50.—
39. Dr. Balogh Arthur: A székely vallási és iskolai önkormányzat	50.—
40. Dr. György Lajos: Eulenspiegel magyar nyomai	80.—
41. Dr. Dömötör Sándor: A cigányok temploma	50.—
42. Dr. Kristóf György: Bárány Eötvös József utazásai Erdélyben	80.—
43. Dr. Hofbauer László: Az Erdélyi Híradó története	50.—
44. Dr. Kristóf György: Kazinczy és Erdély	50.—
45. Dr. Asztalos Miklós: A székelyek őstörténete letelepülésükig	50.—
46. Dr. Varga Béla: Az individualitás kérdése	80.—
47. Kemény Katalin: Erdélyi emlékirók	80.—
48. Dr. Dömötör Sándor: Vida György facetiái	50.—
49. Dr. Oberding József György: A mezőgazdasági hitelkérdés rendezésére irányuló törekvések a román törvényhozásban	50.—
50. Szabó T. Attila: Közép-Szamos-vidéki határnevek	50.—
51. Dr. Balogh József: Olasz falfestmények Gyulafehérvárt	30.—
52. Dr. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája, 1931. év	50.—
53. Dr. Kántor Lajos: Magyarok a román népköltészetben	50.—
54. Dr. György Lajos: Magyar anekdotáink Naszreddin-kapcsolatai	50.—
55. Dr. Veress Endre: Gróf Kemény József (1795—1855)	120.—
56. Dr. Kántor Lajos: Kölcsönhatás a magyar és román népköltészetben	80.—
57. Dr. Tavasz Sándor: A lét és valóság	80.—
58. Szabó T. Attila: Adatok Nagyenyed XVI—XX. századi helyneveinek ismeretéhez	80.—
59. Dr. Imre Lajos: A falunevelés irányelvei	60.—
60. Dr. Veress Endre: A történetíró Báthory István király	80.—
61. Dr. Boros György: Carlyle	40.—
62. Dr. Juhász Kálmán: Két kolozsmonostori püspököt a XVI. században	50.—
63. Dr. Biró József: A kolozsvári Bánffy-palota és tervező m. sterc, Johann Eberhard Blaumann	60.—
64. Dr. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája, 1932. év	50.—
65. Dr. Jancsó Elemér: Az irodalomtörténetírás legújabb irányai	50.—
66. Dr. Kántor Lajos: Erdély a világháborút tükröző román irodalomban	50.—
67. Dr. Veress Endre: A moldvai csángók származása és neve	80.—
68. Dr. Oberding József György: A Kolozsvári Gondoskodó Társaság	60.—
69. Papp Ferenc: Gyulai Pál a kolozsvári ref. kollégiumban	60.—
70. Dr. Ferenczi Miklós—Valentiny Antal: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája, 1933. év	60.—
71. Dr. Balogh József: Márton és György kolozsvári szobrászok	150.—
72. Dr. Kristóf György: Szaboieska Mihály Erdélyben	80.—
73. Lakatos István: Magyaros elemek Brahms zenéjében	40.—
74. Dr. Kristóf György: Eminescu Mihály költeményei	50.—
75. Dr. Biró József: A bonzshidai Bánffy-kastély	80.—
76. Dr. Juhász Kálmán: Műveltségi állapotok a Temesközben a török világban	40.—
77. Dr. Rajka László: Jókai román tárgyú novellái	40.—
78. Venczel József: A falumunka és az erdélyi falumunka-mozgalom	60.—
79. Valentiny Antal: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája 1934. év.	60.—
80. Dr. Biró József: Magyar művészet és erdélyi művészet	60.—
81. Dr. György Lajos: Anyanyelvünk védelme	40.—
82. Grandpierre Edít: A kolozsvári Szent Mihály-templom története	8.—
83. Dr. Balogh Ernő: Dr. Szádeczky-Kardoss Gyula	4.—
84. Dr. Kozocsa Sándor: Históriai ének Boeskyai Istvánról	4.—
85. Dr. Révész Imre: Méliusz és Kálmán	8.—
86. Dr. Szabó T. Attila: Zilah helynévtörténeti adatai	60.—
87. Lakatos István: Az új magyar műzene	40.—
88. Rass Károly: A mi regényirodalmunk	60.—
89. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája, 1935. év.	40.—
90. Monoki István: Romániában az 1935. évben megjelent román-magyar és magyar időszakai sajtótermékek címjegyzéke	60.—
91. Dr. Szabó T. Attila: Nirep-Szásznyíres település-, népiség-, népesedés- és helynévtörténeti viszonyai a XIII—XX. században	—
92. Dr. Jancsó Elemér: Nyelv és társadalom	50.—
93. Dr. Gyárfás Elemér: Gyárfás Elek útinaplója 1844-ből	50.—

Megrendelhetők az Erdélyi Múzeum kiadóhivatalában, Cluj, Str. Baron L, Pop 5.
Az 1—10, szám elfogyott